

UPPSALA
UNIVERSITET

Företagsekonomiska Institutionen
Kandidatuppsats
Vårterminen 2009

Aktiekapitalets funktioner

-
- En studie av kapitalkravets funktioner utifrån åtta entreprenörers synvinklar

Författare:

Erik Abrahamsson

Jesper Widfeldt

Handledare:

Arne Sjöblom

Sammanfattning

Kandidatuppsats i företagsekonomi, 15 hp

Företagsekonomiska Institutionen vid Uppsala Universitet

Författare: Erik Abrahamsson och Jesper Widfeldt

Handledare: Arne Sjöblom

Titel: Aktiekapitalets funktioner – En studie av kapitalkravets funktioner utifrån åtta entreprenörers synvinklar

Nyckelord: Aktiekapital, kapitalkrav, entreprenörer, borgenärsskydd, seriositetsspärr, kapitalanskaffning, finansieringsteori, legitimitetsteori

Bakgrund och problem

Aktiekapitalets nivå har sedan dess införande slitits mellan att uppfylla de funktioner som myndigheterna ämnar uppnå med ett kapitalkrav och att nivån inte ska utgöra ett ekonomiskt hinder för de entreprenörer som önskar använda aktiebolagsformen. Den ekonomiska utvecklingen, där större fokus har hamnat på småföretagande och entreprenörskap, har inneburit att funktionerna av aktiekapitalet har kommit att ifrågasättas. I dagsläget förs en debatt om huruvida kapitalkravet innebär ett hinder för nyetableringen av aktiebolag i Sverige. Detta resulterade i att regeringen år 2007 tillsatte en utredning för att undersöka möjligheten att sänka kapitalkravet. Myndigheternas syn på aktiekapitalets funktioner har inte ändrats under de senaste 35 åren, men hur uppfattar dagens moderna företagare, entreprenören, dessa funktioner? Frånvaron av entreprenörernas tankar i debatten gör att mycket lite kan sägas om hur väl dagens aktiekapital uppfyller sina tilltänkta funktioner.

Forskningsfråga

Stämmer entreprenörernas bild av aktiekapitalets funktioner överens med myndigheternas syn på dess funktioner?

Syfte

Huvudsyftet med denna uppsats är att undersöka hur entreprenörerna, utifrån deras egna verksamheter, har uppfattat myndigheternas tilltänkta funktioner med aktiekapitalet vid dagens nivå på kapitalkravet. Som bisyfte ämna författarna även undersöka om den föreslagna sänkningen av kapitalkravet ligger i linje med entreprenörernas syn på aktiekapitalets funktioner.

Metod

Studiens ansats är kvalitativ med ett deduktivt angreppssätt där en komparativ design har använts. Urvalet av respondenter har bestått av åtta stycken entreprenörer verksamma i konsultbranschen, med anknytning till Teknikbyn Science Park Västerås. Dataunderlaget har samlats in genom personliga semistrukturerade intervjuer.

Slutsatser

Utifrån undersökningen i denna uppsats kan författarna dra slutsatsen att det både finns en enighet och en skillnad i myndigheternas och entreprenörernas syn på aktiekapitalets funktioner vid dagens nivå på kapitalkravet. Utifrån studien kan slutsatsen dras att myndigheternas huvudargument, i dagsläget, för att behålla kapitalkravet är dess funktion som seriositetsspärr. Förslaget om en sänkning av kapitalkravet inte ligger i linje med entreprenörernas syn på denna funktion. Övriga argument för ett kapitalkrav uppfattas i dagsläget som antingen omoderna eller bristfälliga av de medverkande entreprenörerna vilket medför att en sänkning av aktiekapitalet inte skulle påverka några av dessa funktioner.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	1
1.1 PROBLEMBAKGRUND	1
1.2 PROBLEMDISKUSSION	2
1.3 FORSKNINGSPRÅG	3
1.4 SYFTE	3
1.5 MÅLGRUPP	3
1.6 AVGRÄNSNINGAR	3
1.7 UPPSATSENS FORTSÄTTA DISPOSITION	4
2. TEORETISK REFERENSRAM	5
2.1 AKTIEKAPITALET FUNKTIONER UR MYNDIGHETERNAS SYNVINKEL	5
2.1.1 <i>Aktiekapitalet som borgenärsskydd</i>	5
2.1.2 <i>Aktiekapitalet som seriositetsspärr</i>	6
2.1.3 <i>Aktiekapital vid kapitalanskaffning</i>	6
2.2 FÖRETAGSEKONOMISKA TEORIER	7
2.2.1 <i>Legitimitetsteori</i>	7
2.2.2 <i>Finansieringsteori</i>	8
3. METOD	9
3.1 ANSATS	9
3.2 ANGREPPSSÄTT	9
3.3 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	9
3.4 INSAMLING OCH BEARBETNING AV DATA	10
3.5 EMPIRISKT URVAL	11
3.6 LITTERATURDISKUSSION	12
3.7 METODDISKUSSION	12
4. INTERVJUSAMMANSTÄLLNING	14
4.1 EN ÖVERBLICK AV ENTREPRENÖRERNAS SYN PÅ AKTIEKAPITALET	14
4.2 BORGENÄRSSKYDDET UR ÅTTA ENTREPRENÖRERS SYNVINKLAR	15
4.3 SERIOSITETSPÄRREN UR ÅTTA ENTREPRENÖRERS SYNVINKLAR	17
4.4 KAPITALANSKAFFNING UR ÅTTA ENTREPRENÖRERS SYNVINKLAR	18
4.5 ENTREPRENÖRERNAS SYN PÅ EN SÄNKNING AV AKTIEKAPITALKRAVET	20
5. ANALYS	22
5.1 AKTIEKAPITALET FUNKTION SOM BORGENÄRSSKYDD	22
5.2 AKTIEKAPITALET FUNKTION SOM SERIOSITETSPÄRR	23
5.3 AKTIEKAPITALET FUNKTION VID KAPITALANSKAFFNING	25
6. SLUTDISKUSSION	28
6.1 SLUTSATS	28
6.2 KRITISK GRANSKNING AV STUDIEN	29
6.3 FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	30
REFERENSFÖRTECKNING	31
BILAGA 1 – INTERVJUGUIDE	34

Figurförteckning

<i>Figur 3.3.1: Tillvägagångsmodell</i>	10
<i>Figur 3.5.1: Urvalskriterier</i>	11

1. Inledning

Följande kapitel inleds med att presentera uppsatsämnets bakgrund och den identifierade problematiken på området. Detta mynnar sedan ut i den forskningsfråga som kommer ligga till grund för uppsatsen. Vidare presenteras uppsatsens syfte tillsammans med avgränsningar, målgrupp samt uppsatsens fortsatta disposition.

1.1 Problembakgrund

Sveriges första aktiebolagsordning infördes i lag år 1848. Redan då förordades det från myndigheternas håll att ett aktiebolag skulle medföra ett krav på aktiekapital för att skydda företagets borgenärer, det vill säga skydda personer och företag som har fodringar på bolaget. Lagen sa dock inget om kapitalets storlek. Detta ändrades vid övergången till 1895 års aktiebolagslag. I denna fastställdes att minimikravet på kapital skulle vara 5 000 SEK. Det lagstadgade minimikravet hamnade därmed långt under det inledande förslaget om ett lagstadgat kapitalkrav på 25 000 SEK. Detta förslag avvisades under en utskottsbehandling då det ansågs vara alltför strängt och därmed hämna möjligheten för den tidens entreprenörer att använda aktiebolagsformen. (SOU 2008:49)

År 1973 beslutade riksdagen om en höjning av aktiekapitalet till 50 000 SEK. Detta efter påtryckningar från Skatteverket och Riksåklagaren som förkastat det ursprungliga förslaget om en höjning till endast 20 000 SEK. Dessa två myndigheter ansåg att aktiebolagsformen endast skulle vara förbehållen de som var villiga att lämna en tillräcklig garanti för sin verksamhet. Huvudargumentet från myndigheterna var dock att trygga borgenärernas anspråk på de företag som använde aktiebolaget som associationsform. Möjligheten för oseriösa företagare att använda aktiebolagsformen för skatteflykt framhölls som ett argument för att höja den personliga kapitalinsatsen. Slutligen framförde myndigheterna även argumentet att ett högt aktiekapital skulle medföra en fördel när entreprenörer söker kredit hos banker. Aktiekapitalet ansågs fylla en signaleringsfunktion gentemot banker då satsandet av privat kapital i företaget från dess ägare vittnar om en trovärdighet för bolaget och affärsiden. (prop. 1973:93)

Kapitalkravets nivå har sedan dess införande slitits mellan att uppfylla de funktioner som myndigheterna ämnar uppnå med ett aktiekapital och att nivån inte ska utgöra ett ekonomiskt hinder för de entreprenörer som önskar använda aktiebolagsformen. Den ekonomiska utvecklingen, där större fokus har hamnat på småföretagande och entreprenörskap, har inneburit att funktionerna av aktiekapitalet har kommit att ifrågasättas. (SOU 2008:49)

1.2 Problemdiskussion

Minimnivån på aktiekapitalet i privata aktiebolag är i dagsläget 100 000 SEK. Nivån fastställdes i den senaste höjningen av kapitalkravet som genomfördes den 1 januari 1995 (prop. 1993/94:196). Denna nivå på kapitalkravet har i dagens debatt ifrågasatts då den kan uppfattas som ett hinder för utvecklingen av ett sunt företagsklimat i Sverige. Entreprenörer som ämnar bedriva sin verksamhet i branscher med lågt kapitalbehov som exempelvis tjänsteföretag och konsulter missgynnas särskilt av ett högt minimikrav. Anledningen till detta är att dessa branscher karakteriseras av ett litet behov av inventarier vilket medför att aktiekapitalet inte kan bindas i föremål som är nödvändiga för verksamheten (SOU 2008:49).

Vinden i debatten om aktiekapitalet har på ett internationellt plan vänt och en trend går att se bland medlemsländerna inom den Europeiska Unionen, där allt fler länder sänker eller avskaffar sitt krav på aktiekapital. Även Sverige har tagit ett steg i att följa denna utveckling. I september år 2007 tillsatte regeringen en utredning med uppdraget att se över det nuvarande regelverket för småföretagare med inriktning på aktiebolaget som associationsform. Ett av förslagen i utredningen var att minska kapitalkravet i privata aktiebolag från 100 000 SEK till 50 000 SEK. Anledningen till förslaget är att öka möjligheten för entreprenörer att använda associationsformen. (SOU 2008:49)

Argumenten från myndigheternas sida för ett upprätthållande av kapitalkravet har inte ändrats sedan den lagstiftade höjningen av aktiekapitalet år 1973. Detta har även inneburit att myndigheternas syn på aktiekapitalets funktioner inte har ändrats under de senaste 35 åren. Under denna tid har företagsklimatet i Sverige genomgått stora förändringar där tjänsteföretag har fått en allt större betydelse och där entreprenörskapet främjas (SOU 2008:49). I dagens debatt saknas entreprenörernas åsikter rörande de funktioner som kapitalkravet sägs föra med sig. Hur ser den moderna företagaren, entreprenören, på de funktioner som aktiekapitalet enligt myndigheterna syftar till att fylla? Ligger den föreslagna sänkningen av kapitalkravet i linje med entreprenörernas åsikter rörande aktiekapitalets funktioner?

1.3 Forskningsfråga

Utifrån den presenterade problematiken rörande bristen av kunskap i hur entreprenörerna uppfattar aktiekapitalets tilltänkta funktioner har författarna formulerat följande forskningsfråga: *Stämmer entreprenörernas bild av aktiekapitalets funktioner överens med myndigheternas syn på dess funktioner?*

1.4 Syfte

Huvudsyftet med denna uppsats är att undersöka hur entreprenörerna, utifrån deras egna verksamheter, har uppfattat myndigheternas tilltänkta funktioner med aktiekapitalet vid dagens nivå på kapitalkravet. Som bisyfte ämna författarna även undersöka om den föreslagna sänkningen av kapitalkravet ligger i linje med entreprenörernas syn på aktiekapitalets funktioner.

1.5 Målgrupp

Uppsatsens primära målgrupp är akademien, det vill säga lärare och studenter på Företagsekonomiska Institutionen vid Uppsala Universitet. Sekundär målgrupp är intresseorganisationer som företräder entreprenörer i frågor rörande aktiekapitalet. Vidare så ser författarna att myndigheter och lagstiftare inom området skulle kunna finna uppsatsens infallsvinkel på aktiekapitalet intressant.

1.6 Avgränsningar

Denna uppsats kommer att avgränsas till att endast undersöka hur entreprenörer inom konsultbranschen uppfattar aktiekapitalet. Vidare kommer inte de juridiska reglerna runt aktiebolaget som bolagsform att behandlas mer än, vad författarna anser, nödvändigt för att förklara motiven bakom aktiekapitalets syfte.

1.7 Uppsatsens fortsatta disposition

Kapitel 2 *Teoretisk referensram* presenterar uppsatsens teoretiska utgångspunkt där läsaren får en förståelse för aktiekapitalets funktioner utifrån myndighetsutlåtanden och företagsekonomiska teorier.

Kapitel 3 *Metod* presenterar uppsatsens ansats, tillvägagångssätt och empiriska urval.

Kapitel 4 *Intervjusammanställning* presenterar åtta entreprenörers syn på dagens aktiekapital och dess tilltänkta funktioner.

Kapitel 5 *Analys* presenterar myndighetsutlåtanden tillsammans med teori som ställs mot det insamlade intervjumaterialet och analyseras.

Kapitel 6 *Slutdiskussion* presenterar uppsatsens resultat utifrån den genomförda studien och svarar på forskningsfrågan och syftet. Kapitlet avslutas med en kritisk granskning av studien och förslag på vidare forskning.

2. Teoretisk referensram

I följande kapitel presenteras uppsatsens teoretiska utgångspunkt. Inledningsvis presenteras aktiekapitalets funktioner utifrån myndigheternas synvinkel. Därefter beskrivs två företagsekonomiska teorier vars syfte i denna uppsats är att ge en teoretisk förklaringsgrund till kapitalkravets funktioner.

2.1 Aktiekapitalets funktioner ur myndigheternas synvinkel

2.1.1 Aktiekapitalet som borgenärsskydd

Aktiebolaget som associationsform medför inget personligt betalningsansvar för ägaren, alternativt ägarna, till skillnad från drivandet av en enskild firma eller ett handelsbolag. Detta medför att borgenärerna inte kan göra anspråk på andra medel än de som finns i företaget, förutsatt att bolagets ägare inte handlat på ett oriktigt sätt. Utifrån detta har det lagstadgats om ett minimikrav på insatt kapital som ska finnas i ett aktiebolag (ABL 1 kap, 3§). Detta kapital har som syfte att fungera som en garantireserv för företagets borgenärer (Danielsson, 1952). Sedan bildandet av aktiebolagsordningen har svenska myndigheter sett borgenärsskyddet som den enskilt viktigaste anledningen till ett upprätthållande av aktiekapitalet. (SOU 2008:49)

Enligt Schön (2004) finns det två typer av borgenärer, de anpassningsbara och de icke anpassningsbara. De anpassningsbara borgenärerna karakteriseras av att de frivilligt ingår samarbete med andra parter. Detta medför att det inte finns något behov av ett aktiekapital då parterna utifrån information om varandra kan förhandla om vilken säkerhet som ska finnas. Aktiekapitalet får dock betydelse för den andra typen av borgenärer, de icke anpassningsbara borgenärerna. Dessa borgenärer karakteriseras av att de antingen inte har någon möjlighet att ställa krav på sina samarbetspartners eller att de står i ett beroendeförhållande till sina företagskunder. Aktiekapitalet kan utifrån de icke anpassningsbara borgenärerna ses som ett standardavtal som ska fungera som ett skydd för deras intressen. (Schön, 2004)

Aktiekapitalet ska även ha som funktion att minska risktagandet hos entreprenörer för att skydda dess borgenärer. Detta har varit en viktig del i argumentationen för ett aktiekapital från bland annat Ekobrottsmyndigheten (SOU 1984:15). Begränsat ansvar kan leda till att aktieägarna på borgenärernas bekostnad väljer mer riskfyllda projekt än vad ägarna från början gett tillkänna. Frestelsen att öka risktagandet tilltar i direkt proportion till den andel av bolagets verksamhet som finansieras med externt kapital, det vill säga kapital från utomstående finansiärer som banker och riskkapitalister (Bergström & Samuelsson, 2009). Timmons och Spinelli (2004) visar i sin forskning att entreprenörer som satsar privat kapital eller använder personlig egendom som säkerhet agerar för att minska risken i sin verksamhet.

2.1.2 Aktiekapitalet som seriositetsspärr

Aktiekapitalet har även för avsikt att fylla en funktion som inträdeströskel för de entreprenörer som vill använda sig av aktiebolagsformen och åtnjuta dess fördelar. Bindandet av eget kapital i verksamheten ger en bild om företagets framtidsutsikter då ägarna visar på att de själva är villiga att dela företagets risker med dess övriga intressenter. (Danielsson, 1952)

Denna inträdeströskel avses även fungera som en seriositetsspärr. Minimikravet på satsat kapital syftar till att minska benägenheten till att använda bolagsformen i oseriösa syften. Det begränsade personliga betalningsansvaret som aktiebolagsformen medför, ökar risken för att personer ska missbruka bolagsformen (Bergström & Samuelsson, 2009). 1973 års höjning av aktiekapitalet motiverades med behovet av att minska möjligheten att använda bolagsformen för skatteflykt. Detta var något som framförallt ansågs viktigt från myndigheternas sida medan intresseorganisationerna istället förespråkade ett lägre satt minimikrav då detta skulle gynna företagstillväxten. Lagstiftarna gick slutligen på myndigheternas linje och höjde kapitalkravet. Aktiekapitalet har därav fått funktionen av en inträdesspärr, eller en så kallad seriositetsspärr. (prop. 1973:93)

2.1.3 Aktiekapital vid kapitalanskaffning

Aktiekapitalet har i myndigheters ögon även till syfte att underlätta vid upplåning av externt kapital. Om ägaren har satsat eget kapital i verksamheten ska det enligt teorin underlätta vid kapitalanskaffning (SOU 2008:49). Redan under diskussionerna om den första höjningen av aktiekapitalet år 1973 lade utredarna vikt vid att aktiekapitalet skulle ha en signaleringsfunktion gentemot finansiärer för att underlätta extern finansiering. (Prop. 1973:93)

Bruns och Fletcher (2008) gjorde en studie bland Sveriges storbanker där de undersökte huruvida personliga investeringar i ett företag från dess ägare skulle ligga dem till fördel vid upplåning av externt kapital. Undersökningen visade, att om ägaren är villig att satsa eget kapital skickar det en positiv signal till bankerna. Ägaren visar på en stark tilltro till företagets idé genom att sätta personliga tillgångar på spel. Att investera personligt kapital ser bankerna som positivt eftersom de då inte behöver stå för hela risken. Chansen att få krediten beviljad blir då också större. (Bruns & Fletcher 2008)

Genom SRF* konsults (2009) uttalande i debatten om en sänkning av aktiekapitalet, tydliggörs det att kapitalet underlättar vid kapitalanskaffning. De menar på att en sänkning av aktiekapitalet innebär att bankerna kommer kräva större ekonomiska åtaganden från företagets ägare vilket styrker teorin att aktiekapitalet underlättar vid kapitalanskaffning. En sänkning innebär att ägarna måste använda mer av sina personliga tillgångar som säkerhet vid ansökan om lån. (SRF Konsult, 2009)

2.2 Företagsekonomiska teorier

2.2.1 Legitimitetsteori

I ett avtal mellan två intressenter finns alltid en viss risk för att någon av de inblandade parterna inte uppfyller sina åtaganden. Denna risk blir än svårare att bedöma om en av parterna utgörs av ett nybildat företag som inte kan bedömas utifrån sina tidigare prestationer. Den uppfattade risken i ett nystartat företaget kan dock motverkas av att företaget bedöms som legitimt av dess intressenter. Zimmerman och Zeitz (2002, s.414) definierar legitimitet som ”en social bedömning av lämplighet, acceptans och önskvärdhet”. Samma författare framhåller att legitimitet är en viktig resurs i ett nystartat företag då den öppnar dörrar till andra resurser som är nödvändiga för ett företags överlevnad. (Zimmerman & Zeitz, 2002)

Nystartade företag kan skapa eller öka sin legitimitet gentemot intressenter genom att uppfylla de regler, standarder och normer som samhället ställer på företag. Denna typ av legitimitet benämns i litteraturen som regulatorisk legitimitet. Om ett företag tar hänsyn till ovanstående krav så kan dessa förse företaget med en legitimitet gentemot en lång rad intressenter, så som till exempel kunder och finansiärer. (Zimmerman & Zeitz, 2002)

Symboliska handlingar från ett företags ägare kan vara avgörande för om företaget uppfattas som legitimt av dess omgivning. Påvisandet av personligt engagemang i en verksamhet sänder ut signaler till omgivningen att ägarna har tilltro till företagets verksamhet. Entreprenörer kan påvisa sitt personliga engagemang genom att göra finansiella uppoffringar, det vill säga att satsa eget kapital i företaget, eller avstå från lön under uppstartningsfasen. Dessa symboliska handlingar inger förtroende för företagets ledning och dess avsikter med verksamheten gentemot företagets övriga intressenter. Genom denna typ av symboliska handlingar kan ett företags legitimitet öka, vilket i sin tur ökar företagets möjligheter att dra till sig andra typer av resurser som till exempel externt kapital. (Zott & Huy, 2007)

* SRF – Sverige Redovisningskonsulters Förbund

2.2.2 Finansieringsteori

Finansieringsteorin bygger på förutsättningen att det finns en väl fungerande kapitalmarknad, där inga barriärer finns mellan marknadens aktörer och hindrar dess effektivitet. (Landström, 2003)

Tidigare forskning visar på att små företag i störst omfattning använder sig av banker vid behov av externt kapital (Binks, Ennew & Reed, 1992). Detta kan förklaras genom Pecking-order-teorin som innebär att företag använder sig först och främst av sitt eget kapital vid investering innan de överväger externt kapital (Myers, 1984). Företagen vill helst se att deras verksamhet finansieras av eget kapital, men vid en expansion kan detta bli svårt då det interna kapitalet kan vara begränsat. Företag väljer då företrädesvis att använda banklån för finansieringen eftersom banker inte har något intresse att ändra ägarrollen i företaget. Bankens intresse vid utlåning ligger endast i att återfå sitt utlånade kapital, inklusive ränta. Ytterligare en förklaring till att företag i första hand vänder sig till banker för extern finansiering är de höga kostnader som är förknippade med att söka upp riskkapital. Oftast har mindre företag en nära relation till sin lokala bank, vilket gör att kostnaderna för kapitalanskaffning sjunker vid användandet av banklån. (Bruns, 2001)

Vid utlåning av kapital genomför en bank en kreditundersökning för att fastställa den potentiella risken i att lånet inte betalas tillbaka. I dessa situationer uppfattas ett aktiekapital som något positivt ur bankens synvinkel. Om det personligt satsade kapitalet är obefintligt, eller ringa, minskar chansen att bli beviljad ett lån. Ur entreprenörers synvinkel skulle avsaknaden av ett aktiekapital vara något negativt då det innebär att banken kan ställa högre krav på personlig borgen för att bevilja lånet. (Bruns & Fletcher, 2008)

Tillskillnad från större företag så har små företag fler problem när de ska attrahera banker för upplåning av kapital. Detta beror på att bankerna ser det som en större risk att låna ut till småföretag. Denna uppfattade risk kan dock reduceras genom att ägarna uppvisar ett förtroende för verksamheten genom att investera eget kapital. (Bruns & Fletcher, 2008)

Ett företags kapitalstruktur har i studier visat sig påverka företags möjligheter till framgång. I en undersökning gjord av Leland och Pyle (1977) undersöktes relationen mellan privat satsat kapital och sannolikheten att företaget skulle få finansiella problem under dess fem första verksamhetsåren. Resultatet i studien visade på en positiv korrelation mellan storleken på privat satsat kapital och möjligheten för framgång för företaget. En liknande studie gjordes av Carter och Van Auken (1990) vilken bekräftade tidigare forskningsresultat.

3. Metod

I följande kapitel presenteras uppsatsens tillvägagångssätt. Inledningsvis motiverar författarna den valda ansatsen. Detta följs sedan av uppsatsen angreppssättet och dess empiriska urval. Avslutningsvis för författarna en diskussion om vald litteratur och om vilka faktorer som påverkar uppsatsens trovärdighet.

3.1 Ansats

Vid valet av ansats har författarna utgått från uppsatsens syfte som är att undersöka entreprenörers syn på aktiekapitalets funktioner. Detta är en infallsvinkel som inte har tagits upp i någon större omfattning i den forskning som gjorts på området och det finns därmed lite publicerat vilket gör att användandet av sekundärdata inte varit möjligt. Med detta som utgångspunkt blir uppsatsens empiriska inriktning att söka förstahandsinformation. Valet står då mellan en kvalitativ, alternativt en kvantitativ undersökning. Då uppsatsens syfte är av utredande karaktär med frågor som hur, vad och varför, lämpar sig en kvalitativ undersökning bäst, med ett antal utvalda entreprenörer. Fördelen med denna forskningsmetod är att en djupare förståelse av entreprenörernas åsikter kring aktiekapitalets funktioner kan bli möjlig (Saunders, Lewis & Thornhill, 2007). Utifrån denna ansats kan en analys göras av entreprenörernas syn på aktiekapitalet gentemot myndigheternas syn.

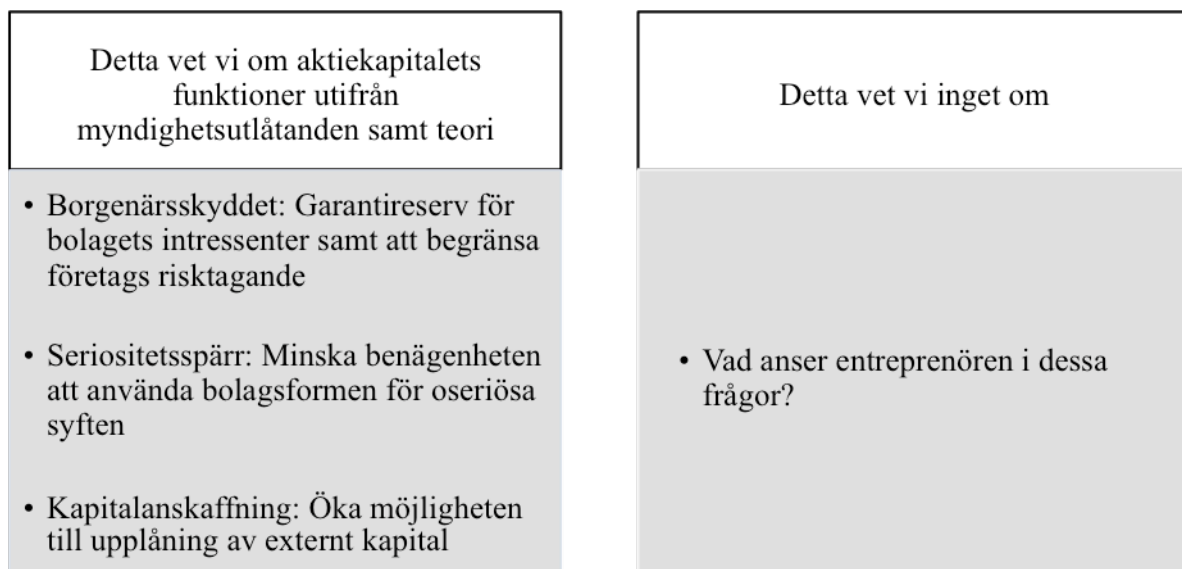
3.2 Angreppssätt

När samhällsekonomiska ämnen ska undersökas används antingen ett deduktivt eller induktivt angreppssätt. Med syftet i beaktande har det deduktiva angreppssättet valts. Det valda angreppssättet kännetecknas av att studien utgår från existerande teori som testas mot verkligheten, det vill säga insamlad data (Saunders, et al. 2007). Utifrån myndigheternas synvinkel på aktiekapitalets funktioner tillsammans med presenterade teorier vill författarna undersöka om entreprenörerna i urvalet delar synen på kapitalkravets funktioner. Valt angreppssätt kommer att ge en ökad förståelse om hur entreprenörer resonerar kring aktiekapitalets funktioner. Med detta angreppssätt kan författarna utifrån uppsatsens syfte dra slutsatser.

3.3 Tillvägagångssätt

För att beskriva uppsatsens tillvägagångssätt har dess olika delar fogats samman i en figur (Figur 3.3.1) för att underlätta förståelsen för uppsatsens uppbyggnad. Figurens vänstra kolumn representerar myndigheter och institutioners bild av vad aktiekapitalet har för funktioner. Denna del utgör uppsatsens teoretiska grund. Figurens högra kolumn representerar uppsatsens syfte det vill säga undersökningen av hur entreprenörerna uppfattar aktiekapitalets

funktioner utifrån sin egen verksamhet. Denna del undersöks genom insamlandet av information bestående av entreprenörers egna tankar om aktiekapitalets funktioner. Detta utgör således uppsatsens empiri. Slutligen jämförs uppsatsens empiri med den presenterade teorin för att undersöka om dessa två synsätt skiljer sig åt. Slutsatsen innehåller även en diskussion, om en sänkning av aktiekapitalet ligger i linje med entreprenörernas syn på dess funktioner.

Slutsats: Finns det en skillnad mellan den teoretiska bilden av aktiekapitalets funktioner och dess praktiska användning vid kapitalkravets nuvarande nivå? Ligger en sänkning av kapitalkravet i linje med entreprenörernas syn på dess funktioner?

Figur 3.3.1: Tillvägagångsmodell

3.4 Insamling och bearbetning av data

Med utgångspunkten i användandet av en kvalitativ undersökningsansats anser författarna att personliga intervjuer är att föredra för insamlandet av data. Användandet av personliga intervjuer ger författarna möjligheten att föra en dialog med respondenten. Detta möjliggör dels att en nyanserad bild av respondentens åsikt rörande ämnet kan framkomma samt att oklarheter rörande det undersökta ämnet kan förklaras och på så sätt motverkas.

Författarna anser, utifrån syftet, det som viktigt att intervjuerna genomförs med en öppen diskussion så att svaren blir av utredande karaktär. Utifrån detta lämpar sig bäst en semistrukturerad intervjuteknik då denna ger utrymme för respondenten att mer utförligt presentera sina tankar om aktiekapitalets funktioner utifrån sin egen verksamhet. Utöver detta möjliggör den valda intervjutekniken att följdfrågor och djupare diskussioner rörande ämnet kan föras. För att hålla respondenten inom vissa ramar användes ett antal grundläggande frågor som behandlades under samtliga intervjuer (Se bilaga 1). Det var viktigt för uppsatsens

resultat att entreprenörernas synvinkel på aktiekapitalets funktioner blev beskrivande då detta möjliggjorde en avslutande jämförelse med myndigheternas synsätt. Författarna anser att vald intervjuteknik bidrog till en bra jämförelse.

3.5 Empiriskt urval

Urvalet av entreprenörer i denna uppsats bygger på att studien har som syfte att få en djupgående förståelse för hur entreprenörer uppfattar betydelsen av aktiekapitalet. Detta har avspeglat sig i att en kvalitativ undersökningsmetod har valts vilket karakteriseras av ett relativt litet urval av intervjupersoner (Saunders, et al. 2007).

Författarna valde att avgränsa urvalsgruppen till företag verksamma inom konsultbranschen då denna grupp karakteriseras av ett relativt litet kapitalbehov jämfört med exempelvis industriföretag. Detta medför att aktiekapitalet får en relativt större ekonomisk betydelse för ett konsultföretag gentemot ett industriföretag (SOU 2008:49). Det begränsade kapitalbehovet vid uppstartningsfasen var faktorn som låg till grund för valet att undersöka just konsultbranschen. För att inte det empiriska materialet ska bli missvisande och försvåra en analys användes ett antal urvalskriterier för att identifiera entreprenörer med liknande förutsättningar. De använda urvalskriterierna var följande:

Entreprenören ska ha varit med och startat ett aktiebolag
Entreprenören ska vid intervjutillfället vara med och driva ett mindre* privat aktiebolag
Entreprenören ska för närvarandet vara verksam inom konsultbranschen

Figur 3.5.1: Urvalskriterier

För att ytterligare begränsa urvalet har endast entreprenörer som är eller har varit verksamma inom Teknikbyn Science Park Västerås valts. Detta för att hitta en homogen grupp entreprenörer, vilket Teknikbyn erbjuder. Företagen inom Teknikbyn karakteriseras av att ha få anställda, relativt liten omsättning och att de ägs och drivs av samma person.

Författarna skickade ut en intresseundersökning till 25 konsultföretag med anknytning till Teknikbyn. I samband med utskicket av intresseundersökningen medföljde även de uppsatta urvalskriterierna för medverkan i undersökningen. Totalt visade elva företag intresse att delta

* Mindre företag definieras i denna uppsats som ett företag med färre än 20 anställda och med en omsättning på mindre än 20 miljoner SEK per år.

i studien, dock hade tre entreprenörer inte möjlighet att ställa upp på personliga intervjuer inom den utsatta tidsramen vilket ledde till att dessa entreprenörer valdes bort.

3.6 Litteratordiskussion

Uppsatsens teoretiska underlag är hämtat från litteratur, tidskrifter och webbplatser. Eftersom uppsatsens teoretiska del behandlar myndigheternas syn på aktiekapitalets funktioner, används remissutlåtanden från myndigheter samt propositioner som referenser. Trovärdigheten i dessa källor, anser uppsatsens författare, vara odiskutabel. Författarnas uppfattning i denna fråga stöds även av litteraturen (Saunders, et al. 2007).

I denna uppsats studeras ett antal juridiska termer så som seriositetsspärr och borgenärsskydd. Dessa termer dateras tillbaka till propositioner från slutet av 1800-talet vilket medför att det inte finns några empiriska undersökningar som ligger till grund för instiftandet av dessa lagar. Istället har teorin i denna uppsats fått bygga på modern forskning inom företagsekonomi tillsammans med litteratur skriven av jurister med hög auktoritet inom området associationsrätt. Detta tillvägagångssätt anses som akademiskt gångbart vid användandet av juridiskt material (Agell & Malmström, 2007).

De vetenskapliga artiklar som använts som referenser i denna uppsats är uteslutande hämtade från akademiska tidskrifter. I uppsatsens teoretiska avsnitt presenteras information från ett antal artiklar som varit publicerade i högt ansedda amerikanska tidskrifter. Dessa artiklar är hämtade från sökmotorn Business Source Premier där de flitigt har använts som referens i forskning på områden som kapitalstruktur och risktagande. Detta anser författarna medföra en trovärdighet till innehållet i dessa artiklar.

3.7 Metoddiskussion

Ansatsen i denna uppsats är kvalitativ vilket enligt författarna är det bästa sättet att uppnå uppsatsens syfte. Den kvalitativa metoden innebär dock vissa begränsningar som författarna varit medvetna om. Vid insamlandet av intervjumaterial finns det alltid en överhängande risk att materialet tolkas, av författarna, på ett sätt som minskar trovärdigheten i det som sedan återges för läsaren. Tolkningsproblematiken har författarna försökt begränsa genom att båda författarna medverkat vid samtliga intervjuer, samt att materialet inhämtats genom personliga intervjuer. Diktafonen har varit ett betydelsefullt hjälpmedel vid insamlandet av intervjumaterialet till uppsatsen. Med hjälp av diktafonen har författarna kunnat återge respondenternas kommentarer ordagrant i citat. Uppsatsen bygger på de medverkande entreprenörernas åsikter vilket gör att uppsatsens trovärdighet går hand i hand med att deras

åsikter återges på ett korrekt sätt. För att styrka författarnas återgivning av entreprenörernas åsikter angående aktiekapitalet kommer kapitlet *Intervjusammanställning* i delvis bygga på citat från de intervjuade personerna. Motivet till detta tillvägagångssätt är att öka den inre reliabiliteten, det vill säga att minimera risken för att författarna gjort några avgörande tolkningsfel. Tillvägagångssätt ska i förlängningen också bidra till en ökad trovärdighet för uppsatsens resultat.

Genom en tydlig återgivning av uppsatsens tillvägagångssätt ämnar författarna göra det möjligt att genomföra en likvärdig studie på aktiekapitalets funktioner. Genom att använda de presenterade kriterierna som legat till grund för urvalet av entreprenörer till denna uppsats tillsammans med intervjuguiden (se bilaga 1) möjliggörs en replikering av denna studie. Eftersom studien bygger på personliga intervjuer resulterar det i att den blir omöjlig att återupprepa exakt. Detta beror på att det är respondenternas personliga åsikter som framförs vilket gör att en exakt replikering av studien kräver samma respondenter. Utöver detta finns en begränsning i att respondenternas åsikter kan förändras över tiden. Detta sammantaget bidrar till att den yttre reliabiliteten i uppsatsen blir lidande.

Utifrån den använda metoden anses den interna validiteten i uppsatsen som god. Den använda intervjutekniken tillsammans med ett deduktivt angreppssätt medför att uppsatsens syfte kan uppfyllas.

Huruvida resultatet i en likvärdig studie skulle överensstämja med resultatet i denna uppsats kan inte författarna dra några slutsatser om. Detta är en nackdel som valet av den kvalitativa ansatsen för med sig (Saunders, et al. 2007). En trovärdig generalisering av uppsatsens resultat utanför det använda urvalet kan inte göras. Anledningen till detta är dels att antalet medverkande respondenter är alldeles för litet samt att det finns allt för många faktorer som kan spela in i entreprenörernas uppfattning om aktiekapitalets funktioner. Den yttre validiteten i uppsatsen måste därmed betraktas som låg.

4. Intervjusammanställning

Följande kapitel presenterar ett sammanställt material inhämtat från intervjuer med åtta entreprenörer. Avsnittet belyser entreprenörernas syn på dagens nivå av aktiekapitalet och vilka praktiska funktioner kapitalkravet har utifrån deras egna verksamheter.

Entreprenörerna som deltagit i denna studie kommer i detta samt i de två följande kapitlen att benämnas som *Respondent*. Deltagarna har slumpmässigt blivit tilldelade en bokstav mellan A-H för att läsaren ska kunna följa entreprenörernas resonemang genom de olika avsnitten om aktiekapitalets funktioner. Anledningen till detta tillvägagångssätt är att författarna vill säkerställa anonymiteten för de medverkande personerna.

4.1 En överblick av entreprenörernas syn på aktiekapitalet

För att få starta och driva ett aktiebolag och ta del av bolagsformens fördelar finns ett antal krav från lagstiftarens sida som måste följas. Ett av kraven är att företagen ska betala in ett aktiekapital, vilket kan ses som ett hinder för entreprenörer vid nystartandet av ett aktiebolag. Av de intervjuade entreprenörerna ansåg fem av åtta att aktiekapitalet inte utgjorde något hinder vid uppstartningen av deras egen verksamhet. Respondent F uttryckte sig på följande sätt ”Jag har inte sett något hinder faktiskt. Jag tycker det är bra att det är aktiekapital som är hyfsat högt/.../ fördelen jag såg var dem pengarna som jag satt in att dem kunde man börja använda ganska omgående till att investera i saker som jag behövde”

Respondent F:s tankar, om fördelarna med aktiekapitalet delades även av Respondent E som såg aktiekapitalet som något positivt då ”man måste ju ändå få in kapital i början så att företaget har något att jobba med”. Respondent G var en av de fem entreprenörer som ansåg att aktiekapitalet inte utgjorde något hinder vid uppstartningsfasen. Samma respondent menade vidare att nivå på aktiekapitalkravet inte är högt i dagens samhälle, vilket han uttryckte i följande resonemang ”100 000 är inte mycket pengar idag, om man inte kan skrapa fram det så vete tusan om man ska starta företag överhuvudtaget”

Tre entreprenörer upplevde att aktiekapitalet utgjorde ett hinder när de startade sitt företag. ”Det var 50 000 när jag startade och det var jobbigt att skrapa ihop” sa Respondent H. Respondent C startade från början sitt företag som en enskild firma då han inte ville använda sina sparpengar för att betala in aktiekapitalet. Hans tanke var att arbeta upp likvida medel så att företaget i framtiden kunde övergå till att bli ett aktiebolag. Även Respondent B hade svårigheter med att betala in aktiekapitalet.

Medvetenheten fanns dock bland sju av entreprenörerna att dagens aktiekapital kan ses som ett hinder när aktiebolag ska startas. Detta hade Respondent D bevitnat under sitt yrkesliv, ”jag jobbar också som affärscoach och får rådgöra med andra företag om hur de ska göra och de har i vissa fall svårt att få tag i 100 000”. Vidare hade Respondent G genom sitt arbete i Teknikbyn sett att det finns problem med inbetalning av aktiekapitalet, speciellt bland kvinnorna. ”Tjejerna tycker det är mycket pengar, de har oftast en mycket mindre affärsidé”. Respondenten ansåg vidare att män i större utsträckning går samman för att starta ett företag, för att lösa det ekonomiska problemet som kapitalkravet kan föra med sig. Detta trodde respondenten medför en skillnad mellan könen i synen på aktiekapitalkravet som ett hinder vid uppstartningsfasen.

4.2 Borgenärsskyddet ur åtta entreprenörers synvinklar

Av entreprenörerna som deltog i uppsatsens undersökning, ansåg sju av åtta att aktiekapitalet i dess nuvarande form inte utgjorde ett borgenärsskydd. Entreprenörernas huvudargument mot aktiekapitalets funktion som borgenärsskydd var kapitalkravets låga nivå. Detta var något som samtliga entreprenörer i uppsatsen reflekterade över under intervjuerna. Respondent D ansåg följande ”om man har 100 000 så är det 50 000 då som i princip ska vara borgenärsskyddet. Vad är det idag? Ingenting”. Respondent G ansåg att bristerna i garantifunktionen bottnade i att kapitalkravet inte räcker för att täcka upp för samtliga borgenärer. Han ansåg att ”om aktiekapitalet skulle fungera som ett borgenärsskydd så skulle det krävas ett par miljoner”. Ett kapitalkrav på denna nivå skulle, enligt respondenten, resultera i att aktiebolaget inte skulle användas som associationsform. Enligt Respondent B kan garantifunktionen endast upprätthållas för intressenterna om aktiekapitalet blir fryst i bolaget.

Vidare ansåg entreprenörerna att borgenärsskyddet i stor utsträckning begränsas av att det kan gå väldigt fort att förbruka aktiekapitalet. Entreprenörernas tankar kan sammanfattas genom Respondent F:s uttalande om garantifunktionen ”om någon skulle begära mitt företag i konkurs så kan det ha gått så långt att aktiekapitalet redan är förbrukat. Eller, jag måste ju redan ha förbrukat aktiekapitalet för att någon ska kunna begära mig i konkurs. Så då finns det ju inte så mycket buffert kvar att betala till borgenärer.”

Tre av respondenterna ansåg att garantifunktionen endast var ett teoretiskt ”påhitt” utan förankring i praktiken. Respondent A och G hade liknande syn på garantifunktionen då de ansåg att dess tilltänkta funktioner, i teorin, låg väldigt långt ifrån dess praktiska användning.

Vidare sågs aktiekapitalets funktion som borgenärsskydd av Respondent B som något i ”myndigheterna fantasivärld”.

Det var endast Respondent C som uppfattade att aktiekapitalet skulle kunna utgöra ett visst skydd för borgenärerna. Personen uttryckte det som att aktiekapitalet ”räcker till de små fordringsägarna” som har mindre anspråk i företaget. Men även denna respondent såg brister i borgenärsskyddet. Han menade att det kan gå väldigt fort att göra sig av med aktiekapitalet och att borgenärer därmed kan få svårt att kräva in sina pengar i slutändan.

Samtliga entreprenörer i urvalet ansåg att aktiekapitalet inte har någon funktion när de själva gör affärer med nya kunder. Enligt Respondent E och G har aktiekapitalet ingen betydelse alls, det som har betydelse är att företaget har betalat sina räkningar i tid och det inte finns några betalningsanmärkningar. Vidare berättade Respondent H att när han ingår avtal så beaktar han ”storleken på företaget, hur många anställda det är och hur stor sannolikhet det är att de finns kvar imorgon”. Respondenten menade att det är betydligt viktigare med en hög kreditvärdighet jämfört med ett aktiekapital, vilket ger en samlad bild av entreprenörernas tankar om aktiekapitalet hos nya kunder.

Huruvida entreprenörerna uppfattade att deras risktagande hade begränsats på grund av att de satsat eget kapital i verksamheten, ansåg sex respondenter att så inte var fallet. Respondent G beskrev risktagandet i sin verksamhet som att ”man spelar för att vinna och om man förlorar får man ta sällning till det då”. Respondent C uppfattade inte att risktagandet minskar i och med aktiekapitalet utan att risktagandet snarare påverkas av entreprenörens personlighet och den omgivande miljön där företaget är verksamt. Vidare ansåg Respondent F att den kunskap han besatt, var så pass specialiserad och efterfrågad att han aldrig hade uppfattat det som en risk att starta och driva företaget.

Respondent D ansåg att risktagandet i verksamheten i ”viss mån” skulle påverkas om det skulle ställas högre krav på satsandet av eget kapital i företaget. Han hade dock inte funderat kring risktagandet utifrån sin egen verksamhet.

Respondent A ansåg att hans risktagande hade begränsats på grund av att personliga tillgångar satts som säkerhet i verksamheten. Han ansåg att ett begränsat risktagande både kan vara bra och dåligt. Fördelen han uppfattade med att risktagandet begränsades var att entreprenörer tänkte igenom sina ekonomiska beslut under uppstartningsfasen. Företagens möjligheter att

överleva ansåg Respondent A skulle öka om utgifterna hölls nere under uppstartningsfasen eftersom företagen är sårbara under denna tid, då de är nya på marknaden.

4.3 Seriositetsspärren ur åtta entreprenörers synvinklar

Samtliga entreprenörer i urvalet reflekterade över att aktiebolaget som associationsform uppfattas som seriöst. Respondenterna använde olika formuleringar för att beskriva sin synvinkel på aktiebolaget som den seriösare typen av associationsform men innebörden var densamma i samtliga intervjuer. En person sa, att han uppfattade aktiebolaget som ”förtroendeskapande”, medan en annan ansåg att bolagsformen ”bringade seriositet” till hans verksamhet. Vidare hade Respondent B åsikten att aktiebolaget sågs som ”mer professionellt utåt”. Samma entreprenör framhöll även, att valet av bolagsform grundades i en respekt för affärsiden då han trodde så pass starkt på dess möjlighet att lyckas. Därav valde han att driva företaget som ett aktiebolag.

Respondent D hade följande tankar om aktiebolaget som associationsform ”Det måste ju va lite status, höll jag på att säga. Ett aktiebolag är alltid ett aktiebolag och ingen enskild firma eller handelsbolag eller någon annan källarverksamhet. Det ger ju ett visst intryck av att vara större än vad det är när det heter aktiebolag och det är ju alltid bra”. Enligt Respondent F medförde aktiebolagsformen en trovärdighet ”Det känns ju trovärdigare om dom [kunder] är ett aktiebolag än en enskild firma /.../ det känns som att dom tar företagandet lite mer allvarligt och seriöst om man driver ett aktiebolag än en enskild firma.”

Av deltagarna i undersökningen uppfattade sju av åtta att aktiekapitalet fyller en funktion som seriositetsspärr och därmed bidrar till att upprätthålla en seriös stämpel på bolagsformen. Denna funktion framhöll flera av respondenterna som aktiekapitalets enskilt viktigaste syfte. Följande ansåg Respondent G ”syftet med den är att man ska kvala in, visa att du är villig att satsa det här /.../ det ger en sorts klass på vad ett aktiebolag är för något”. Vidare menade Respondent C att ”det är en summa pengar som man bara inte bortser ifrån, så man tänker man nog igenom lite bättre om vad man ger sig in på”. Enligt Respondent H var satsandet av eget kapital i företaget en trovärdighetsfråga. Syftet är att visa omgivningen att även ägaren är villig att riskera pengar i företaget och att detta i sin tur ska bidra till att höja trovärdigheten för verksamheten.

En av deltagarna i undersökningen argumenterade särskilt för behovet av en tröskel för att använda aktiebolagsformen. Han var dock tveksam om dagens minimikrav på 100 000 var lämpligt. ”Just nu är det samma regler för ett multinationellt företag som för Kajsa som vill

starta en liten cateringfirma. Det känns lite fel ”. Han förespråkade istället någon form av trappsteg i kapitalkravet där minimikravet på aktiekapitalet skulle variera utifrån antalet anställda i företaget. (Respondent F)

Respondent A var den enda i undersökningen som självvalt valt att höja aktiekapitalet. Aktiekapitalet hade höjts från dagens minimigräns på 100 000 SEK till 150 000 SEK. Anledningen till höjningen förklarade respondenten med att ”då känns det ju ännu mer seriöst”.

Det var endast Respondent B som uppfattade att aktiekapitalet inte utgjorde någon spärr för att upprätthålla seriositeten i bolagsformen. Respondenten argumenterade för att seriositet ”aldrig bestäms med pengar”. Resonemanget grundade respondenten i att ett företag som saknar startkapital aldrig kan uppfattas som seriöst, om seriositetsspärren endast utgörs av personligt satsat kapital. Under uppstartningsfasen investerade respondenten betydligt mer tid än pengar i sitt företag. Hans åsikt i frågan var att personligt engagemang i företag är ett bättre mått på seriositet än investerade pengar.

4.4 Kapitalanskaffning ur åtta entreprenörers synvinklar

Bland entreprenörerna som deltog i undersökningen fanns en varierad uppfattning om aktiekapitalet underlättar vid kapitalanskaffning från banker. Respondent D hade använt sig av externt kapital, men han reflekterade aldrig över om aktiekapitalet var till någon fördel för att få krediten beviljad. Därför hade han inte någon åsikt i frågan. Respondent B hade aldrig använt externt kapital i sin verksamhet men han uttryckte en åsikt i frågan. Resterande respondenter hade använt någon form av externfinansiering och kunde därför presentera en åsikt i frågan.

Respondent A och G ansåg att aktiekapitalet inte fyller någon funktion vid anskaffning av kapital från banker. Deras argument grundade sig i personliga erfarenheter av kontakt med banker där de uppfattade att aktiekapitalet inte underlättar en kreditgivning. Respondent A uppfattade att banker av principalsak krävde säkerhet som inte finns inom företaget. Vidare har Respondent G en kredit där han personligen står borgen för en betydande del och han menade att det låter som en ”myt” att aktiekapitalet medför en fördel vid kapitalanskaffning.

Enligt Respondent B och C fyller aktiekapitalet en funktion som ett minimikrav, eller lägsta tröskel för att kunna föra en diskussion med banker om kapitalanskaffning. Respondent B ansåg att aktiekapitalet var något nödvändigt och att det behövs vid kapitalanskaffning. Men

respondenten menar på att aktiekapitalet inte är tillräckligt stort för att hjälpa företagaren att få krediten beviljad. Men utan ett aktiekapital får företagaren inget banklån, ansåg Respondent B. Respondent C menade att bankerna inte lägger någon större vikt på aktiekapitalet vid en bedömning av ett företags kreditvärdighet. Han ansåg istället att bankerna beaktar företagets totala affärsplan och om individen presenterar en trovärdig plan för företagets utveckling.

Vidare menade Respondent B att entreprenörer ser möjligheten i sitt företag medan bankerna endast ser till den säkerhet som kan stå bakom ett eventuellt lån. Bankerna är väldigt enkla i bedömningen om kreditvärdighet enligt respondenten, han menar att bankerna beviljar lån om företaget, alternativt företagaren, förfogar över en stor säkerhet som exempelvis ett hus.

Respondent F och H ställde sig tveksamma till om dagens aktiekapital bidrar till att underlätta vid kapitalanskaffning. Respondent F menade på att aktiekapitalet bör ha en betydelse för bankerna, då kapitalkravet ger en signal om att företagaren vågar riskera personliga tillgångar och därmed tror på sin affärsidé. Synen överensstämde med Respondent H:s uppfattning om aktiekapitalet. Han ansåg att aktiekapitalet i grunden bör underlätta vid kapitalanskaffning ”jag sätter in aktiekapital och det borde vara ett bevis på att jag tänker köra det här med vinst”.

Respondent C och E ansåg att ett företags ställning kan stärkas vid en diskussion om kapitalanskaffning genom att satsa eget kapital, utöver minimikravet på aktiekapital i företaget. Detta skulle enligt respondenterna skapa ett högre förtroende för engagemanget i företaget. Respondent C uttryckte att om företagaren höjer sitt nuvarande aktiekapital stärker det dess ställning för att få krediten beviljad. Dock påpekade han att sådant agerande inte har med minimikravet att göra.

Det var endast Respondent E som uppfattade att dagens nivå på aktiekapital medförde en viss fördel vid upplåning av kapital från banker. Han menade på att bankerna inte vill låna ut kapital om du inte själv satsar i din verksamhet, men att det då kanske inte spelar någon roll om pengarna sitter i aktiekapitalet eller i några andra tillgångar i företaget. Vidare ansåg respondenten att kapitalet i viss mån fungerar som en säkerhet för bankerna. Dock bedömde entreprenören att andra viktiga aspekter väger in vid kreditgivning, så som företagets likviditetsstatus.

Vidare hade Respondent E varit i behov av ett relativt stort kapital under utvecklingsfasen. Detta hade fått honom att söka kapital från andra källor än banker ”vi var ute och träffade riskkapitalister och investerare. Men efter hela den rundan så bestämde vi oss för att knyta ihop näven”. Enlig respondenten ville investerarna erhålla en allt för stor andel av företaget vilket han inte uppfattade som en bra lösning för företagets framtid. Finansieringen av företaget genomfördes istället med eget kapital och lånat kapital, dels från det statliga organet ALMI* och dels från banken.

4.5 Entreprenörernas syn på en sänkning av aktiekapitalkravet

Som tidigare nämnts i uppsatsen ligger det ett förslag om att sänka det nuvarande kravet på aktiekapital från 100 000 SEK till 50 000 SEK. Förslagets bakgrund går delvis att finna i den harmoniseringsprocess av företagandet som pågår inom den Europeiska Unionen (SOU 2008:49). Nedan presenteras entreprenörernas tankar om en sänkning av aktiekapitalet.

Fyra av de åtta entreprenörerna ställde sig positiva till att förslaget om en sänkning av aktiekapitalet är ute på remiss. Entreprenörerna trodde att en sänkning skulle gynna nyföretagandet då det skulle underlätta att starta aktiebolag. Enligt Respondent G och H kommer inte en sänkning att orsaka att aktiebolagsformen används i oseriösa syften i större utsträckning, än vad den gör idag utan är ett steg i rätt riktning för entreprenörskapet i Sverige. De två ovanstående respondenterna ansåg att dagens kapitalkrav inte kan ses som något hinder för oseriösa företagare. Respondent C menade, i likhet med de tre andra, att ”det är många som vill starta eget, som ser svårigheter att kliva upp på den nivån”. Han förklarade att det finns personer idag som har en bra idé och vill starta ett företag men som ser svårigheter i att betala in aktiekapitalet. Vidare menade Respondent A att en sänkning av aktiekapitalet är nödvändigt för att släppa in grupper som är missgynnade på den svenska arbetsmarknaden vilket han uttryckte på följande sätt ”Idag så är det många invandrare som startar nya företag för att de inte får jobb någon annanstans /.../ och de har dessutom jättesvårt att få banklån och genom att sänka aktiekapitalet så kanske man kan hjälpa den gruppen att starta företag”. Han ansåg det som viktigt för samhället att få med denna grupp eftersom han sett att de driver bra företag och möjligheten att starta eller övergå till aktiebolag borde vara lättare.

* ALMI Företagspartner – Statligt ägt kreditgivningsinstitut med uppgiften att hjälpa små och medelstora företag med finansiering.

Respondent F ställde sig tveksam till en sänkning av dagens kapitalkrav. Han såg en fördel i att fler företag antagligen skulle startas men samtidigt framhöll han att ”det är en risk att det [aktiebolag] inte ses som lika seriöst länge”. Ett borttagande av aktiekapitalet var han starkt emot då aktiebolagsformen skulle framstå som väldigt oseriös om alla företag skulle få möjligheten att använda associationsformen.

Respondent B, D och E ansåg att en sänkning av aktiekapitalet skulle underlätta användandet av bolagsformen i oseriösa syften. Respondent D och E ansåg att dagens nivå på aktiekapitalet ska bevaras. De uppfattade att 100 000 SEK är en tillräckligt stor summa för att entreprenören ska tänka igenom affärsiden ordentligt innan verksamheten startas upp. Respondent E uttryckte sin ståndpunkt rörande en sänkning av aktiekapitalet på följande vis ”Det är klart att det kan vara en språngbräda för många som tycker det är en tröskel att få in 100 000 i aktiekapital, men det kan göra att man överväger om de verkligen ska starta bolag eller inte. Jag tror inte det så bra utan att man ska ligga kvar på 100 000”.

Av de tillfrågade entreprenörerna var det endast Respondent B som ville att dagens nivå på aktiekapitalet skulle höjas. Han ansåg att en sänkning av aktiekapitalet är ett desperat försök av staten för att öka nyföretagandet i Sverige. Respondenten menade, att dagens nivå på kapitalkravet inte utgör en tillräcklig skillnad mellan associationsformerna aktiebolag och enskild firma. Därför låg en höjning av aktiekapitalet i hans intresse så att associationsformen aktiebolag inte tappar sin fördel som förtroendeskapande gentemot andra bolagsformer.

5. Analys

Detta kapitel innehåller en analys där myndighetsutlåtanden tillsammans med teori ställs mot det insamlade intervjumaterialet. Kapitlet inleds med en analys av aktiekapitalets funktion som borgenärsskydd. Detta följs sedan av ett avsnitt rörande seriositetsspärren och avslutningsvis en analys rörande aktiekapitalets funktion vid kapitalanskaffning.

5.1 Aktiekapitalets funktion som borgenärsskydd

Borgenärsskyddet har historiskt sett alltid varit ett av huvudargumenten från myndigheternas sida för ett upprätthållande av kapitalkravet i aktiebolagsformen. Utifrån urvalet av entreprenörer, i denna uppsats, kan aktiekapitalets funktion som garantireserv inte stärkas i praktiken.

Resultatet av undersökningen visade att sju av åtta entreprenörer ansåg att aktiekapitalet inte fyllde en funktion som borgenärsskydd. Aktiekapitalets funktioner utifrån teorin ligger på denna punkt långt ifrån dess praktiska användning vilket även flera av entreprenörerna i undersökningen påpekade. Alla entreprenörerna i urvalet använde kapitalkravets låga nivå som argumentet mot dess funktion som kapitalreserv för ett företags samtliga borgenärer. Samtidig var endast en entreprenör för en höjning, och då låg hans argument i att skilja aktiebolaget ytterligare från de övriga bolagsformerna, således inte på grund av att stärka dess funktion som en garantireserv. En av entreprenörerna ansåg att ”om aktiekapitalet skulle fungera som ett borgenärsskydd så skulle det krävas ett par miljoner”. Detta vittnar om att entreprenörerna i urvalet inte heller ansåg att det var värt att höja aktiekapitalet för att det skulle uppnå en garantifunktion för ett företags borgenärer.

Av de intervjuade entreprenörerna var det ingen som framhöll, att de tittade på storleken av aktiekapitalet i de företag som de gjorde affärer med. En uttryckte det så att aktiekapitalet var ”helt ointressant” medan en annan ansåg att ”det är mycket viktigare att man har en hög kreditvärdighet än vad man har i aktiekapital”. Entreprenörernas praktiska handlande vid affärer med andra företag stärker deras uttalande, om att dagens aktiekapital inte innehar någon funktion som garantireserv i deras ögon.

Resultatet i uppsatsens undersökning styrker Schöns (2004) teori om att aktiekapitalet inte har någon garantifunktion för anpassningsbara borgenärer då urvalet av entreprenörer i denna uppsats måste ses som anpassningsbara borgenärer. Det skulle dock kunna argumenteras för att vissa av entreprenörerna i denna undersökning är icke anpassningsbara borgenärer då de uteslutande arbetade med stora företag som ABB och Bombardier. Detta skulle kunna placera dessa företag i en beroendeställning till företagen där de inte skulle kunna ställa några krav på

säkerhet vid affärer. Inga av de intervjuade entreprenörerna uppfattade dock avsaknaden av en uttalad säkerhet som något hinder eller problem då de ansåg att deras kunder var så pass seriösa att detta inte behövdes. Utifrån detta borde samtliga entreprenörer i urvalet ses som anpassningsbara.

Entreprenörernas argument mot aktiekapitalets funktion som garantireserv bottnade sig i kapitalkravets låga nivå. Utifrån detta kan inte intervjuresultatet stödja Schöns (2004) syn på att aktiekapitalet ska ha som syftet att utgöra en säkerhet för de icke anpassningsbara borgenärerna. Respondent F uttalade sig om garantireserven på följande sätt ”jag måste ju redan ha förbrukat aktiekapitalet för att någon ska kunna begära mig i konkurs”. Aktiekapitalet fyller därmed inte heller en garantifunktion för de icke anpassningsbara borgenärerna, på grund av att kapitalet vid en konkurs kan vara förbrukat.

Aktiekapitalet funktion i teorin som en riskbegränsande faktor i ett företags handlande kan inte styrkas utifrån den genomförda studien i denna uppsats. Endast en person i urvalet ansåg att hans eget handlande i företaget hade begränsats av att eget kapital satsats i företaget. Utöver detta så svarade ytterligare en respondent att han kunde se att ett högt krav på eget satsat kapital skulle kunna påverka risktagandet men att det var ingenting han funderat över i dagens situation.

Timmons och Spinellis (2004) undersökning visade på en korrelation mellan ett ökat personligt ekonomiskt engagemang i en verksamhet och ett minskat risktagande. Deras resultat kan inte styrkas utifrån dagens nivå på aktiekapitalet. Av entreprenörerna i denna studie, ansåg sju av åtta, att deras eget risktagande i verksamheten inte hade påverkats av aktiekapitalet. En entreprenör höll med om att större privata ekonomiska åtaganden skulle kunna påverka hans risktagande vilket stödjer Timmons och Spinellis (2004) forskningsresultat. Samtidigt hade denna entreprenör i dagsläget inte funderat över dess funktion som riskbegränsade utifrån sin egen verksamhet. Det var även ingen entreprenör som ansåg att nivån på aktiekapitalet borde höjas med motiveringen att det skulle bidra till ett minskat risktagande och således öka borgenärsskyddet.

5.2 Aktiekapitalets funktion som seriositetsspärr

Dagens myndighetsutövare framhåller att dagens aktiekapital fyller en viktig funktion som seriositetsspärr. Spärren har ett dubbelt syfte då den, dels ska bidra till att hålla en seriös stämpel på aktiebolagsformen samt att utgöra ett hinder för oseriösa företagare som vill använda aktiebolagsformen i ett kriminellt syfte (SOU 2008:49). Entreprenörerna i urvalet var

nästintill samstämmiga i att seriositetsspärren uppfyllde det första syftet medan det fanns en delad mening om kapitalkravet uppfyllde dess andra syfte.

Då aktiebolagsformen medför ett krav på aktiekapital kan seriositeten mätas i valet av bolagsform. Samtliga intervjuade entreprenörer ansåg att aktiebolagsformen medförde en seriös stämpel på deras företag. Deras resonemang grundade sig i att aktiebolaget, som associationsform, framstod som mer förtroendeingivande än övriga bolagsalternativ. Entreprenörerna uppfattade att de sågs som seriösare ur sina kunders ögon om de drev sin verksamhet genom ett aktiebolag. Deras resonemang kan kopplas till vad Zimmerman och Zeitz (2002) definierar som legitimitet. Aktiebolagsformen ansågs av entreprenörerna medföra en högre grad av acceptans hos omgivningen än om verksamheten hade bedrivits genom en annan företagsform. I följande citat beskriver Respondent F sin syn på legitimiteten i aktiebolagsformen ”tar företagandet lite mer allvarligt och seriöst om man driver ett aktiebolag än en enskild firma”. Enligt Zimmerman och Ziets (2002) kan legitimitet vara en avgörande resurs för ett företags överlevnad. Detta kan förklara motivet till entreprenörernas val av bolagsform, då de uppfattade att aktiebolaget medförde den högsta graden av legitimitet.

Vidare ansåg inte entreprenörerna i urvalet att bolagsformen hos deras kunder hade någon betydelse vid affärer. Det går tvärt emot entreprenörernas bild av hur utomstående intressenter uppfattar deras val av bolagsform. Intervjuresultatet kan inte visa på varför entreprenörerna gör en skillnad i bedömningen av legitimitet när de jämför sitt val av bolagsform med deras kunders val. En tänkbar förklaring till skillnaden kan vara att företagen i uppsatsens urval är relativt nystartade. Detta skulle medföra att de har ett behov av att attrahera nya kunder för att verksamheten ska överleva och att de därmed inte kan välja bort kunder på grund av vilken associationsform de använder sig av.

Av de medverkande entreprenörerna ansåg sju av åtta att aktiekapitalet i sin nuvarande form fyller sin funktion som seriositetsspärr. Flera entreprenörer ansåg vidare att seriositetsspärren var aktiekapitalets enskilt viktigaste funktion. Åsikterna, som entreprenörerna framförde i frågan, överensstämde helt med Danielssons (1952) syn på aktiekapitalets funktion som seriositetsspärr. De ansåg precis som Danielsson (1952), att inbetalandet av egna medel i företaget kan ses som en signal till företagets omgivning om vilket engagemang ägarna har till verksamheten. Respondent C ansåg följande i intervjun ”det är en summa pengar som man bara inte bortser ifrån, så man tänker man nog igenom lite bättre om vad man ger sig in på”.

Respondent A:s syn på finansiella investeringar i sin verksamhet går helt i linje med Zott och Huys (2007) teorier om legitimitetsskapande signaler. Respondenten hade självvalt valt att höja aktiekapitalet i företaget över dess minimigräns med motiveringen ”då känns det ju ännu mer seriöst”. Han uppfattade att större finansiella uppoftningar i företaget skulle uppfattas av utomstående som en garanti för hans avsikt med verksamheten. Hans syn överensstämde även med Bergström och Samuelssons (2009) tankar om att graden av seriositet i en verksamhet kan kopplas till ägarens personliga investering av kapital i företaget.

Respondent B tyckte till skillnad från övriga respondenter att aktiekapitalet inte fungerade som en seriositetsspärr. Respondenten ansåg, att seriositet inte kan mätas i pengar, och hans syn skiljer sig helt på denna punkt från vad Bergström och Samuelsson (2009) anser om seriositet. Respondenten framhöll att investerad tid i ett företag är ett bättre mått på seriositet. Hans tankar stämmer överens med vad Zott och Huy (2007) presenterar i sin legitimitetsteori där behovet av personliga uppoftningar kan vara avgörande för om ett företag ska uppfattas som legitimt. Respondent B:s resonemang om att investerad tid är ett mer lämpligt mått på seriositet innehöll dock en begränsning. En investering av detta slag i en verksamhet skulle vara väldigt svår för omgivningen att värdera vilket skulle begränsa dess funktion som legitimitetssignal.

Av entreprenörerna i urvalet, uppfattade fem av åtta, att inbetalandet av aktiekapital inte utgjorde något hinder vid uppstartandet av deras företag. En medvetenhet fanns dock hos sju av respondenterna, att aktiekapitalet kan utgöra ett hinder för andra personer vid uppstartandet av nya företag. Tre entreprenörer trodde att en sänkning av kapitalkravet skulle medföra en större risk för oseriösa företagare. Dessa entreprenörer förespråkade därför ett upprätthållande av dagens kapitalnivå med motiveringen att den utgjorde en bra inträdesspärr. Dock framhöll två andra entreprenörer, att dagens nivå på kapitalkravet inte bidrar till att avskräcka oseriösa företagare och att aktiekapitalet därför skulle kunna sänkas. Entreprenörernas svar vittnar om att det finns en delad syn på Bergström och Samuelssons (2009) teori om att aktiekapitalet ska fungera som avskräckande gentemot oseriösa företagare.

5.3 Aktiekapitalets funktion vid kapitalanskaffning

Enligt myndigheterna och teorin ska dagens aktiekapital underlätta vid kapitalanskaffning från banker. Undersökningen visade på att det finns en heterogen uppfattning bland entreprenörerna om aktiekapitalet skulle underlätta vid beviljandet av en kredit. Respondent A och G ansåg att aktiekapitalet inte alls har någon betydelse för bankerna. Dagens nivå på

aktiekapitalet kan inte ses som en fördel då det är en för liten summa pengar. Åsikterna som Respondent F och H presenterar i frågan visar på en tendens att Bruns och Fletchers (2008) forskning kan appliceras i praktiken. De menar på att inbetalningen av aktiekapitalkravet bör underlätta vid kapitalanskaffning. Det borde vara ett tillräckligt bevis för bankerna att entreprenören tänker driva företaget med vinst enligt respondenterna. Vilket enligt Bruns och Fletcher (2008) är positivt då riskerna fördelas mellan entreprenören och banken. Det var endast Respondent E som ansåg att teorin kan förankras i verkligheten. Han menar att bankerna har en tendens att inte investera sitt kapital om inte företagaren satsar eget kapital. Respondentens resonemang överensstämmer med varför myndigheterna förespråkar ett aktiekapital.

SRF Konsult (2009) anger i sitt remissvar att det personliga ekonomiska åtagandet i aktiebolagen skulle öka om aktiekapitalet skulle sänkas. Även Bruns och Fletcher (2008) har i sin studie visat på att borttagandet av aktiekapitalkravet skulle vara något negativt för entreprenörer. Han ser att personliga tillgångar skulle krävs i större utsträckning i form av personlig borgen vid frånvaron av ett aktiekapital. Det stärker tanken om att dagens nivå på aktiekapitalet ska fungera som en personlig borgen vid kapitalanskaffning. Respondent G har genom egna erfarenheter uppmärksammat att aktiekapitalets funktioner inte alls ligger i linje med resultaten i Bruns och Fletchers (2008) forskning. Respondenten har en checkkredit där han personligen står borgen för en betydande del av krediten, även Respondent A har upplevt en liknande situation där han behövt gå in med en personlig borgen. Respondent A menar att bankerna har en princip att kräva en säkerhet som ligger utanför företaget. Detta försvagar myndigheternas argumentation om aktiekapitalets funktion vid kapitalanskaffning och att en sänkning av minimikravet inte gör någon skillnad på storleken av den personliga borgen enligt respondenterna. Respondent F menar vidare att aktiekapitalet är ett arbetande kapital och att det således inte kan fungera som säkerhet ur den aspekten. Enligt Respondent E fungerar aktiekapitalet i viss mån som säkerhet, vilket överensstämmer med Bruns och Fletchers (2008) forskning. Dock anser entreprenören, att banken väger in andra aspekter vid kreditgivning men att dagens nivå på aktiekapitalet ses som en del av säkerheten för banken. Detta innebär att en sänkning av kapitalkravet skulle medföra en minskad möjlighet till beviljad kredit.

Bruns och Fletcher (2008) tillsammans med proposition (1973:93) anser att aktiekapitalet fyller en signaleringsfunktion gentemot utomstående finansiärer. Denna teori bekräftas av Respondent B och C:s syn. Respondenterna tror att aktiekapitalet tolkas som en positiv signal

av omgivningen. De trodde vidare att aktiekapitalet var ett minimikrav, eller en lägsta tröskel för att få möjlighet till en diskussion med banken om att låna kapital. Valet av bolagsform påverkade därför avsevärt möjligheten till banklån enligt de båda entreprenörerna. Deras syn kan kopplas till vad Zott och Huy (2007) skriver om symboliska handlingar. Ett företags handlande kan vara avgörande för om företag ska få tillgång till utomstående resurser. Enligt Respondent C och E kan en företagares ställning gentemot en finansiär stärkas genom att satsa ett större aktiekapital. Enligt dessa respondenter signalerar detta ett större engagemang och förtroende för affärsidén än vid satsandet av endast minimikravet. Detta ligger helt i linje med vad Bruns och Fletcher (2008) tillsammans med Zott och Huy (2007) anser.

Bruns och Fletchers (2008) forskning visar vidare att bankerna ser att risktagandet avtar hos företagaren med eget satsat aktiekapital. Vilket kan stämma med en entreprenörs tanke om att öka aktiekapitalet. Symboliska handlingar är ur företagets synvinkel viktiga då de valda företagen är relativt nystartade och att de därmed inte kan visa på någon ekonomisk historik i företaget. Aktiekapitalet för dessa företag blir då något nödvändigt för skapandet av legitimitet gentemot omgivningen. Dock anser Respondent B att dagens nivå inte underlättar kapitalanskaffning eftersom kapitalkravet är för lågt.

Av de medverkande entreprenörerna i uppsatsen var det endast Respondent E som hade använt sig av externt kapital i utvecklingsfasen av sitt företag. Enligt Myers (1984) och Bruns (2001) så finansierar företagen sin utveckling främst genom egna medel men vid behov så ser de hellre att det externa kapitalet finansieras av banklån än av riskkapital. Denna teori överensstämmer med Respondent E:s val av kapitalstruktur i företaget. Under en kapitalanskaffningsprocess undersökte respondenten möjligheterna att använda riskkapital men då krav ställdes på en förändring i ägarstrukturen valdes detta finansieringsalternativ bort. Respondent E:s tankar går även i linje med vad Binks, et al. (1992) presenterar i sin forskning om valet av finansiärer. Entreprenörer är i regel negativt inställda till att använda riskkapital, då ägarrollen i företaget förändras.

Aktiekapitalet medför enligt Leland och Pyle (1977) ytterligare en positiv dimension nämligen korrelationen mellan storleken på eget satsat kapital och möjligheten för framgång i företaget. En analys om aktiekapitalet bidragit till framgång i de undersökta företagen kan inte göras utifrån den genomförda studien annat än att det kan fastslås, att alla respondenter betalade aktiekapitalet och att de idag fortfarande driver sin verksamhet.

6. Slutdiskussion

I detta avslutande kapitel presenterar författarna de slutsatser som kan dras från uppsatsens undersökning och analys. Slutsatsen besvarar uppsatsens forskningsfråga och syfte. Avslutningsvis görs en kritisk granskning av studien och författarna avslutar med förslag till vidare forskning.

6.1 Slutsats

Utifrån undersökningen, i denna uppsats, kan författarna dra slutsatsen att det både finns en enighet och en skillnad i myndigheternas och entreprenörernas syn på aktiekapitalets funktioner vid dagens nivå på kapitalkravet.

Myndigheternas argument att aktiekapitalet ska utgöra ett borgenärsskydd stöds inte av entreprenörerna i uppsatsens urval. Samtliga entreprenörer framhåller att det finns en begränsning i aktiekapitalets funktion som borgenärsskydd. Detta gör att grundargumentet från myndigheternas samt teorins sida för ett aktiekapital inte har någon koppling till verkligheten. Anledningen till att argumentet fortfarande används, tror författarna, är dess långa historia då borgenärsskyddet var grunden för ett skapande av kapitalkravet. En sänkning av aktiekapitalet skulle inte ha någon påverkan på borgenärsskyddet då det vid dagens nivå inte fyller någon sådan funktion.

Undersökningen visade att entreprenörerna överlag uppfattade seriositetsspärren som aktiekapitalets viktigaste funktion. Funktionen av aktiekapitalet som seriositetsskapande för aktiebolagsformen hade stort stöd bland de intervjuade entreprenörerna, medan synen var delad på kapitalkravets funktion som hinder för oseriösa företagare. Utifrån undersökningen anser författarna att aktiekapitalets funktion som seriositetsspärren är myndigheternas starkaste argument för att behålla kapitalkravet. Författarna tror, med beaktande av intervjuresultaten, att denna funktion kommer att försämrats med en sänkning av dagens aktiekapitalkrav. Dock tror författarna att dagens aktiekapitalkrav inte stänger ute olaglig verksamhet men att en sänkning skulle öka användandet av aktiebolagsformen i oseriösa syften.

Då undersökningen fann en delad mening bland de utvalda entreprenörerna om aktiekapitalet underlättar vid kapitalanskaffning, kan ingen entydig slutsats dras om synen överensstämmer med myndigheternas och teorins syn. Författarna drar dock slutsatsen, utifrån undersökningen, att aktiekapitalet inte fungerar vid kapitalanskaffning i större mån än som ett minimikrav för att kunna föra en diskussion med banken. Anledningen till detta är att dagens

aktiekapital är så pass lågt att det inte utgör någon säkerhet för bankerna. Vidare tror författarna, precis som flera av respondenterna framhöll i undersökningen, att banker är mer intresserade av företagets syn på framtiden. Detta måste anses vara ett mer relevant mått på kreditvärdigheten i ett företag, än inbetalandet av ett fixerat basbelopp som inte säger något om risken i den enskilda branschen som verksamheten bedrivs i. En sänkning av aktiekapitalet tror författarna inte kommer att påverka funktionen. Eftersom undersökningen visar en tendens på att bankerna redan idag kräver säkerheter som ligger utanför bolaget.

Respondent F tog upp en aspekt som författarna tyckte var intressant, han förespråkade att aktiekapitalets nivå skulle bestämmas i proportion till anställda vid företaget. Författarna ser en fördel i att konstruera aktiekapitalet efter en trappstegsmodell då det skulle lösa ett av aktiekapitalets stora problem, vilket i dagsläget är ”one size fits all”. Dagens aktiekapital ses av många entreprenörer som ett hinder. Detta skulle kunna avhjälpas genom att mindre företag får ett sänkt aktiekapital, medan större företag har kvar ett högre kapitalkrav. Dock ser författarna svårigheter med ett aktiekapital utformat på detta sätt, eftersom det skulle innebära en väldigt omfattande administration för den aktuella kontrollmyndigheten.

6.2 Kritisk granskning av studien

Inför studien i denna uppsats gjorde författarna ett medvetet val då det empiriska urvalet av entreprenörer gjordes så homogent som möjligt. Bakgrunden till detta beslut grundar sig på att analysen och slutsatserna i uppsatsen ansågs bli tydligare då resultatet inte kunde påverkas av andra faktorer, såsom att aktiekapitalet kan uppfattas olika beroende på vilken bransch företaget är verksamt inom. Författarna, kan i efterhand, dra slutsatsen att urvalet blev allt för homogent. Ett exempel på detta är frånvaron av kvinnor i undersökningen. Författarna försökte under urvalsprocessen fylla en kvot av kvinnor men intresset från de tillfrågade respondenterna var svalt vilket resulterade i att urvalet kom att bestå av endast män. Andelen startade aktiebolag av kvinnor utgör idag ungefär en tredjedel av det totala antalet nystartade aktiebolag. På grund av frånvaron av kvinnor kan inte uppsatsens urval av entreprenörer sägas representera ett stickprov av den totala populationen av entreprenörer som väljer aktiebolaget som associationsform.

Det bortfall som uppstod i samband med intresseundersökningen, anser författarna, kan vittna om att det finns ett ointresse eller kanske snarare en okunskap rörande aktiekapitalets funktioner. En annan anledning till bortfallet kan, enligt författarna, berott på att de tillfrågade inte hade tid att ställa upp på en personlig intervju. Enligt författarna förefaller dessa

anledningar som den troligaste förklaringen till bortfallet i intresseundersökningen. Att just respondenterna som valde att ställa upp kan bero på att de kommit i kontakt med aktiekapitalet på ett sätt som medfört en bestämd åsikt i frågan rörande kapitalkravets funktioner. Detta kan författarna bara spekulera kring men utifrån de genomförda intervjuerna framkom ingenting som tydde på att så skulle vara fallet.

Eftersom slutsatserna i denna studie utgår helt ifrån svaren från de åtta medverkande entreprenörerna kan inte denna studie generaliseras utanför populationen. Därför kan inget sägas om personerna som valde att avstå från medverkan skulle påverkat resultatet i någon viss riktning.

6.3 Förslag till vidare forskning

Då syftet med denna uppsats har varit att få en fördjupad inblick i hur ett antal entreprenörer uppfattar funktionen av dagens aktiekapital, utifrån sin egen verksamhet, har antalet personer som intervjuats varit begränsat. Författarna föreslår därför att fortsatta studier på entreprenörers syn rörande aktiekapitalets funktioner bör genomföras med en kvantitativ ansats för att undersöka om resultatet i denna studie även är representativt för en större population. Under undersökningens genomförande har det framkommit att det kan föreligga en skillnad i hur män kontra kvinnor ser på aktiekapitalet. Författarna ser då en intressant infallsvinkel i att göra en kvalitativ undersökning med syfte att undersöka om det finns en skillnad mellan kvinnor och mäns syn på aktiekapitalet.

Referensförteckning

Litteratur

- Agell, A. & Malmström, Å. (2007) *Civilrätt. [20].*, uppl. Malmö: Liber.
- Bergström, C. & Samuelsson, P. (2009) *Aktiebolagets grundproblem. [3. Uppl.].* Stockholm: Norstedts juridik.
- Bruns, V. (2001) *A dual perspective on the credit process between banks and growing privately held firms.* Jönköping: Jönköping International Business School.
- Danielsson, E. (1952) *Aktiekapitalet: studier över aktiekapitalets kapitalkonstruktion enligt svensk rätt.* Diss. Lund : Univ.
- Landström, H. (2003) *Småföretaget och kapitalet: svensk forskning kring små företags finansiering. [1. Uppl.].* Stockholm: SNS förl. i samarbete med Forum för småföretagsforskning (FSF).
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2007) *Research methods for business students. [4. Ed].* Harlow: Financial Times/Prentice Hall.
- Timmons, J. & Spinellis, S. (2004) *New Venture Creation. [6. ed.].* Boston, MA:Irwin McGraw-Hill.

Artiklar

- Binks, M R., Ennew, C T. & Reed, G V. (1992) Information Asymmetries and the Provision of Finance to Small Firms. *Small Business Journal*, Vol. 11, No. 1, 35-46 (1992).
- Bruns, V. & Fletcher, M. (2008) Banks' risk assessment of Swedish SMEs. *Venture Capital*. April 2008;10(2):171-194.
- Carter, R. & van Auken, H. (1990) Personal Equity Investment and Small Business Financial Difficulties. *Entrepreneurship: Theory & Practice*. 1990;15(2):51-60.
- Leland, H. & Pyle, D. (1977) Informational Asymmetries. Financial Structure and Financial Intermediation. *Journal of Finance*. May 1977;32(2):371-387.
- Myers, S. (1984) The Capital Structure Puzzle. *Journal of Finance*. July 1984;39(3):575-592.

Schön, W. (2004) The Future of Legal Capital. *European Business Organization Law Review* (EBOR), 5 , 429-448.

Zimmerman, M. & Zeitz, G. (2002) Beyond Survival: Achieving New Venture Growth by Building Legitimacy. *Academy of Management Review*. 27(3), 414-431.

Zott, C. & Huy, Q. (2007) How Entrepreneurs Use Symbolic Management to Acquire Resources. *Administrative Science Quarterly*. March 2007;52(1):70-105.

Lagar

Aktiebolagslag (ABL) 2005/06:25.

Muntliga källor

Entreprenör A, personlig intervju 2009-05-04.

Entreprenör B, personlig intervju 2009-05-04.

Entreprenör C, personlig intervju 2009-05-04.

Entreprenör D, personlig intervju 2009-05-04.

Entreprenör E, personlig intervju 2009-05-05.

Entreprenör F, personlig intervju 2009-05-05.

Entreprenör G, personlig intervju 2009-05-05.

Entreprenör H, personlig intervju 2009-05-06.

Övrig litteratur

Statlig offentlig utredning (SOU), *Kommissionen mot ekonomisk brottslighet* (SOU:1984).

Ekonomisk brottslighet i Sverige: bakgrund, överväganden, åtgärder : slutbetänkande. Stockholm: Liber/Allmänna förl.

Statlig offentlig utredning (SOU), *Utredningen om ett enklare aktiebolag* (SOU:2008).

Aktiekapital i privata aktiebolag: delbetänkande. Stockholm: Fritze.

Proposition 1973:93. Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om konvertibla skuldebrev m. m.; given Stockholmslott den 16 mars 1973.

Proposition 1993/94:196 Ändringar i aktiebolagslagen (1975:1385).

Elektroniska källor

SRF konsult, *Remissvar: Aktiekapital i privata aktieföretag (SOU 2008:49)* Tillgänglig på adress; <http://www.srfkonsult.se/remissvar/081208-2.htm> [Hämtat 09.04.16].

Bilaga 1 – Intervjuguide

1. Vill du vara anonym i uppsatsen?
2. Berätta lite om dig själv och varför du valde att starta eget företag?
3. Varför valde du aktiebolagsformen framför de andra bolagsformerna?
4. Kände du att aktiekapitalet förde med sig en fördel till din verksamhet?
5. Såg du aktiekapitalet som något hinder när du startade verksamheten?
6. Har du någon gång behövt använda kapital från externa finansiärer?
7. När du gör affärer med kunder, ser du en skillnad i vilken bolagsform era kunder använder sig av?
8. Hur ser du på att dagens aktiekapital ska fungera som ett borgenärsskydd?
9. Hur ser du på att dagens aktiekapital ska fungera som en seriositetsspärr?
10. Hur ser du på att dagens aktiekapital ska underlätta vid kapitalanskaffning?
11. Hur ser du på en eventuell sänkning av aktiekapitalet?